

بازگشت خداوند به میان روشنفکران

پیتر فورد - کریستین ساینس مانیاتور
فاطمه مهجوریان

توسط لوموند چاپ می شود، می نویسد: نیاز به معنا بیش از هر چیز دنیای سکولار غرب را تحت تاثیر قرار داده است. انسانهایی که در عصر پسا مدرن زیست می کنند نسبت به مراکز مذهبی بی اعتماد شده و دیگر به آینده تابناکی که علم و سیاست به آنها نوید داده، اعتماد ندارند و هنوز درگیر سوالات کلیدی در مورد منشا و مرگ خود هستند.

روتو بوتیگلیون که از نزدیکان پاپ بوده در جواب به این پرسش می گوید: مدتها در انتظار بودیم علم و ریاضیات به ما هویت بخشند، اما هیچ کدام ثمر بخش نبود. حال وقتی اروپاییها از خود می پرسند ما که هستیم جوابی ندارند. من پیشنهادی دارم: ما مسیحی هستیم. البته همه به با این ایده موافق نیستند. منتقدان این نظریه، به میلیونها مهاجر مسلمان ساکن در اروپا اشاره می کنند.

طبق یافته های اخیر ۷۴ درصد اروپایی های می گویند به خدا یا نیروی بزرگی که زندگی در دست اوست اعتقاد دارند.

استوارت ماری-ویلیامز استاد الهیات در دانشگاه آکسفورد که کتاب "پس از عالم مسیحیت" را نگاشته، اعتقاد دارد شواهدی وجود دارد مبنی بر اینکه یک نسل مذهبی در حال جایگزینی یک نسل سکولار است. گروههای مذهبی ای در سراسر اروپا برای رفع نیازهای این نسل شکل گرفته که از جمله آنها می توان به گروههای بودایی اشاره کرد.

یک راهب روسی تبار می گوید من متوجه علاقه

سراسر اروپا به دعای روز یکشنبه جلب کرده است. لوئیس مارک تومی که یک کشیش است می گوید: آنها می گویند با ما احساس وحدت و صلح کرده و از کشف مجدد دین لذت می برند.

در ظاهر، مذهب عقب نشینی هایی در اروپا داشته است. سال گذشته دولت فرانسه با ممنوع کردن حجاب مسلمانها و دیگر علائم مذهبی، عقاید غیر مذهبی خود را به مردم تحمیل کرد که نظر می رسد در ادامه شیوه سکولاری اتخاذ شده در ده های اخیر در اروپا باشد. اما این شیوه، در مقابل آگاهی روزافزون مبنی بر اینکه بی مذهبی در اروپا وقفه ای کوتاه در دنیایی که در آن مذهب رو به رشد است می باشد، عقب نشینی خواهد کرد.

دومینیک مویسی تحلیل گر سیاسی فرانسه اعتقاد دارد: نقش برجسته ای که مذهب در زندگی عمومی آمریکائیا بازی می کند، این اعتقاد که جوامع رو به سکولار شدن پیش می روند و این که مذهب نشان از عدم توسعه یافتگی دارد، را سست می کند.

علاقه روز افزون به معنویت

مسئول بزرگترین کتابفروشی بریتانیا می گوید: قفسه ای که به کتابهای مذهبی و معنوی مربوط می شود را افزایش داده و به نوع کتابها تنوع بخشیده اند. فروش این کتابها ۴٪ رشد داشته است.

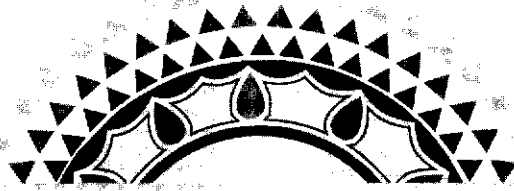
در فرانسه فیلسوفی به نام رجیس درای در دو کتاب اخیر خود در مورد خداوند و مذهب نوشته است. فردریک لنور در سرمقاله "جهان مذهب" که

در ماه های اخیر مذهب جای خود را در عرصه سیاست اروپا باز کرده است.

گرچه شواهدی که نقض این گفته را ثابت کنند وجود دارد از جمله اینکه مسلمانان رادیکال در ماه مارس سال گذشته اقدام به بمبگذاری در مادرید کردند که حدود ۱۹۱ کشته بر جای گذاشت، مسلمان افراطی دیگری در آمستردام متهم است که فیلم ساز هلندی تئو ونگوک را در نوامبر به قتل رسانده است، گروهی از سیک های خشمگین انگلستان با سنگ و آجر سعی کردند اجرای تئاتری در بیرمنگهام، که به اعتقاد آنها مضمون توهین آمیزی داشت، را متوقف کنند، اما در سایه چنین حوادث دهشتناکی علائمی دال بر بازگشت آرام مذهب و معنویت به زندگی اروپایی ها نیز وجود دارد. الکساندر اسمولر، متفکر اروپایی که مدیر موسسه استفان باتوری بوده و در سوربن پاریس تدریس می کند، می گوید: خداوند به میان روشنفکران بازگشته است. او ادامه می دهد: مردم احساس خلا می کنند و بحران بی مذهبی وجود دارد.

برای جبران چنین خلائی گروهی از کاتولیک های معتقد در یک پنجشنبه مانند دیگر هفته ها جمع شدند تا در زیر زمین تازه رنگ شده کلیسای سن دنیس در شمال پاریس دعا کنند. آنها در حالت ایستاده یکی پس از دیگری با صدای بلند از خداوند تشکر کردند.

گرچه نیمکت های کلیسا در کلیساهای کاتولیک سنتی خالی شده اند اما جنبش راه نوین و دیگر حرکتهای مشابه، هزاران فرد معتقد را در

روزافزون افراد از سال ۱۹۹۰ تا بحال شده ام. او می گوید نوعی معنویت خام وجود دارد که می تواند به حادثه ای چشمگیر منجر شده یا یک روند گذرا باشد.

دکتر ماری میلیامز می گوید گفتمان تغییر کرده است. ۱۰ الی ۱۵ سال پیش زمانیکه صحبت در مورد تجربه های معنوی می شد افراد با تعجب و گیجی به شما نگاه می کردند. اما امروز همه تشنه شنیدن چنین مطالبی هستند. نمی توان در حال حاضر گفت چنین اتفاقی بر چه دلالت دارد، وقفه ای لازم است تا دریابیم این معنویت آنقدر قوی هست تا بتواند با فرهنگ سکولاریزم وارد چالش شود یا خیر.

ژاک دلور با اشاره بر بی روح بودن اروپا گفت این فرهنگ علائم فرسودگی از خود نشان می دهد. او ابراز نگرانی کرد که فرهنگ اروپایی کلاً در مادیگرایی غرق شود. جامعه آرام آرام از خود می پرسد که زندگی چیست؟ مرگ چیست؟ بعد از آن چه می شود؟

بعضی سیاستمداران اروپایی متوجه این پیام شده اند. نیکول سرکزی که مسول حزب محافظه کار حاکم در فرانسه و کاندیدی اصلی انتخابات ریاست جمهوری آینده فرانسه است، در سلسله مصاحبه هایی که در کتابی چاپ شد و ۶۵۰۰۰ جلد آن به فروش رفت، اعلام می دارد: سیاستمداران نبایستی تنها در مورد اقتصاد، امور اجتماعی، محیط زیست یا امنیت صحبت کنند. ما بایستی به مسائل معنوی هم بپردازیم. مذهب جایگاه اصلی در فرانسه در آستانه هزاره سوم دارد.

پیشنهاد اینکه کلیسا ها و مساجد بایستی از یارانه برخوردار شوند، حاکی از تغییر دیدگاه سنتی سکولار ۱۰۰ سال گذشته است. آقای سرکوزی می گوید به تلاش خود برای ایجاد رابطه جدید بین مذاهب و مسولان مذهبی ادامه خواهد داد. آقای مونیزی می گوید دیدگاه جدیدی که سرگزی به ما می دهد این است که ممکن است مذهب برای بعضیها به عنوان مشکل تلقی شود اما برای بعضی هاراه حل است.

آقای باتیگیلون در این راستا اقدام به تشکیل مجمع محققان و حرکتی جهت گسترش عقاید خود کرده است. او می گوید در سفرش به اروپا متوجه علاقه شدید به حضور مذهب در سیاست اروپا شده است.

واتیکان نیز با ارسال تیم هایی از رم برای سازماندهی اسپانیاییهای معتقد جهت مبارزه با قانونی کردن ازدواج همجنس بازان و اصرار در اشاره به خلوند در قانون اساسی اروپا، فعالانه وارد

عمل شده است.

اگرچه کلیسای کاتولیک به خواسته خود نرسید اما ماده ۵۲ قانون که به رابطه اتحادیه اروپا و کلیساها اشاره می کند می تواند دستاوردی تلقی شود. این ماده می گوید: با به رسمیت شناختن هویت کلیسا و نقش آن، اتحادیه بایستی با کلیساها و موسسات مشابه وارد بحث باز، شفاف و دائمی شود.

هدف از اتحاد

بعضی سیاستمداران اعتقاد دارند کلیساها باید به هم ببینوند تا بتوانند ارزشهای مشترک را وارد زندگی روزمره کنند. در کنار این موضوع که اسلام، مسیحیت و یهودیت دیدگاههای بسیار مشترکی در مورد مسائل خانودگی و... دارند. در حقیقت بعضی اعتقاد دارند جنگ بین تمدنها بین مسیحیان و مسلمانان اتفاق نخواهد افتاد بلکه جنگ معتقدان علیه ملحدان خواهد بود. علائمی دال بر چنین تحولاتی در سالهای اخیر مشاهده شده است. به طور مثال اسقف اعظم پاریس

آقای لوستیگر به ممتوع شدن حجاب اسلامی مسلمانان اعتراض کرده و آن را نقض آزادی مذهب دانسته است. به همین شیوه مسیحیان کاتولیک و پروتستان ساکن شهر بیرمنگهام همراهی خود را با سیک هایی که به یک تئاتر حمله برده بودند، نشان دادند. این اعتراض علیه تئاتری به نام "رسوایی" نوشته یک زن سیک بود که ضرب و شتم، اعمال منافی عفت و قتل در یک معبد سیک را نشان می داد. اعتراض سیک ها باعث شد نمایش این تئاتر متوقف شود. اسقف اعظم بیرمنگهام آقای نیکولاس در بیانیه ای اعلام داشت بی احترامی به مکان مذهبی سیک ها بی احترامی به کلیه مکان های مذهبی است. بنابراین به معتقدین همه ادیان اهانت شده است. مشخص نیست که چنین موضوعاتی احساسات چه میزان افراد را تحت تاثیر قرار می دهد زیرا افزایش معنویت سبب افزایش حمایت سازماندهی شده از کلیساها، مساجد و یا معابد نشده است. آقای ویلیامز می گوید برداشتی که می توان از این موضوع داشت این است که شاید باید بین معنویت و دین تفاوت قائل شویم. بسیاری معنویت را مثبت می دانند اما مذهب را سیستمی می دانند که می تواند سبب تفرقه شود. اما آقای دلورس می گوید علائم حاکی از آن است که احساسات مذهبی در حال رسوخ در زندگی اروپایی ها است. او می گوید من توقع یک جهش بزرگ اجتماعی را ندارم، اما احساس می کنم گامهایی هر چند کوچک در حال برداشته شدن هستند.

کاتولیک ها، کلیسای خود را برای اقامه نماز جمعه در اختیار مسلمانان قرار دادند نماز جمعه در کلیسا

کاتولیک های جزیره جرسی کلیسای خود را در اختیار جامعه مسلمانان گذاشتند تا مسلمانان برای اقامه نماز جمعه از آن استفاده کنند.

به گزارش بی بی سی این تصمیم زمانی اتخاذ شد که مقامات دولتی از مسلمانان خواستند نمازخانه را که در یک رستوران قرار داشت، ترک کنند؛ چرا که احتمال آتش سوزی در این محل بسیار زیاد بود.

جامعه مسلمان جزیره جرسی به صورت موقت در اتاق نشیمن یکی از مسلمانان نمازهای مغرب و عشا را طی ماه رمضان می خواندند.

کنون کاتولیک های کلیسای سنت توماس سالن اجتماعات خود را برای استفاده جامعه مسلمان به منظور اقامه نماز جمعه در اختیار آنان قرار داده است.

کانون نیکولاس فرانس، کشیش این کلیسا گفت: ما یک کلیسای کاتولیک جهانی هستیم، کلیسای ما در سال های اخیر اهمیت احترام به ادیان، بویژه اسلام را به ما آموخته است.

وی افزود: این امر باعث نمی شود که ما دین خود را انکار کنیم، بلکه تجلی احترام به دین و حق همه پیروان ادیان در راستای نیایش به صورت زائنه است.

عبدالبادل باکی، رهبر جامعه مسلمانان جزیره جرسی گفت: من از این پیشنهاد قدردانی می کنم و از افرادی که به ما کمک کردند و این مکان را برای اقامه نمازهای جمعه در اختیار مسلمانان قرار دادند، سپاسگزار می کنم.

جامعه مسلمانان امیدوارند در بلند مدت بتوانند مسجدی را در این جزیره بنا کنند.